

Ple sobre emancipació juvenil. Intervenció president Aragonès

11 de maig de 2022

Molt bon dia, presidenta del Parlament, vicepresident del Govern, conselleres i consellers, membres del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, començant per la presidenta i per tots els representants d'entitats juvenils que avui ens acompanyeu; també secretari, director general de Joventut, responsable de la resta de polítiques de Joventut i també les representants parlamentàries, que també porten l'agenda juvenil al Parlament Europeu i al Congrés dels Diputats. Molt bon dia a totes i a tots. En primer lloc, vull començar agraint al Parlament de Catalunya que hagi recollit la demanda del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya i, per tant, que s'estigui celebrant aquest Ple d'aquest debat sobre l'emancipació juvenil. I agraeixo a la presidenta del Consell Nacional de la Joventut les seves paraules, i no ho faig com un agraïment, que sigui un agraïment buit, sinó conscient que ens interpel·la, conscient que subratlla les demandes i les exigències del jovent del nostre país, als quals les institucions porten molts anys sense donar una resposta completa i adequada. S'ha fet feina, però evidentment queda moltíssima feina a fer.

Heu subratllat en el Parlament les dificultats, les mancances, els reptes i els problemes que limiten avui els joves del nostre país, les joves del nostre país; en limiten l'energia, el potencial i la seva llibertat.

Hi ha una frase que espero que en aquest Ple no es digui. En tot cas, és un desig i ho comprovarem al llarg del debat. Moltes vegades es diu que els joves són el futur. I això a vegades es diu i té una conseqüència molt clara, que és: aquesta frase pot ser l'excusa perfecta per no abordar la precarietat de present del jovent del nostre país. Per tant, els joves, les joves sou el present. La vostra precarietat és el present, li hem de donar resposta i no podem dimitir d'aquesta responsabilitat traslladant-ho cap a un futur que el pas del temps o dels anys en la vida personal solucionaran les coses. Per tant, ho tenim molt i molt clar. Perquè només actuant sobre el present podem tenir algun dret a parlar del futur que oferim als i les joves del nostre país.

Per tant, hi ha una primera idea fonamental, que és l'empoderament; l'empoderament de la gent jove del nostre país és fonamental. Aquest debat també és una passa en aquest sentit. Però perquè es pugui portar a terme, doncs, el que és aquest empoderament de caràcter polític, les condicions materials adequades són imprescindibles i, per tant, una aposta clara per les polítiques d'emancipació juvenil; una aposta clara per tots aquells serveis públics que permetin millorar la formació, millorar també la inserció en el món del treball del conjunt de la nostra ciutadania, i especialment de les joves del nostre país. I, per tant, que això serveixi

no només per millorar les condicions de vida de la gent jove, sinó també per millorar les del conjunt de la societat.

També el jovent del nostre país, a part d'aquest potencial pel que fa referència a l'emancipació, a les necessitats de revertir les precarietats en l'àmbit de l'habitatge, en l'àmbit laboral, en l'àmbit formatiu, en l'àmbit vital que tenallen la seva capacitat transformadora, també ens heu fet crida d'alerta que interpel·len no només la vostra pròpia situació com a col·lectiu, sinó el conjunt de la societat.

Avui no tindriem una societat conscienciada sobre les urgències del canvi climàtic, si les joves del nostre país no haguessin mostrat el seu compromís de forma clara. Avui el feminisme no estaria empeltant el conjunt de polítiques públiques i decisions també d'aquest Parlament i d'aquest Govern, si les joves no haguéssiu trencat sostres de vidre amb el canvi de mentalitat i amb la interpel·lació que ens feu al conjunt de la ciutadania. I avui no hauríem aconseguit visualitzar tantes formes diferents de ser i de sentir, sense la valentia de les persones joves que trenqueu cada dia amb els estàndards normatius que han determinat les generacions anteriors i que avui esteu disposats a trencar. Són només tres exemples; més enllà d'un debat necessari sobre les condicions concretes materials de l'emancipació que hem de portar a terme avui, també tres exemples de la força transformadora de la joventut al nostre país.

També som molt conscients que el jovent no és un tot homogeni. És cert que hi ha un fil conductor que uneix la major part de joves del nostre país, la pràctica totalitat, que és aquesta precarietat en l'àmbit laboral, l'accés a l'habitatge, també, doncs, les dificultats per tirar endavant el propi projecte de vida, amb limitacions que hem tingut en l'àmbit educatiu, en l'àmbit formatiu. Però també sabem que aquesta precarietat és més intensa en el cas de les dones joves, i en el cas de les dones joves migrades, i en el cas de les dones joves pobres. I aquesta pobresa, aquesta diferència, aquesta desigualtat, també es produeix internament dins del propi col·lectiu. I, per tant, ho hem de tenir present, també, en les resolucions que s'adoptin, que el jovent no és un tot homogeni.

Però també, alhora que subratllem aquestes dificultats, hem de posar en valor tot el potencial i compromís del jovent del nostre país, perquè és cert el que s'ha dit per part d'alguns grups parlamentaris, que la política institucional, els debats d'aquest Parlament no desperten l'interès de bona part dels joves del nostre país; tampoc de bona part de la resta de la ciutadania, admetem-ho. En aquest sentit, en alguns casos els joves no són l'excepció. Però això no vol dir que el jovent del nostre país no estigui plenament implicat en la transformació social. No vol dir que hagin dimitit de la responsabilitat col·lectiva. Cada dia, a tots els barris, a totes les viles, a totes les ciutats del país, trobem exemples de gent jove que s'implica per transformar la realitat més propera, que s'implica, per exemple, en l'àmbit sindical, en l'àmbit polític també, sovint fora dels convencionalismes o de les estructures més tradicionals, però també en l'àmbit educatiu.

Un exemple el vaig tenir aquest cap de setmana passat, en què vaig poder participar d'una trobada d'esplais que reunia més de 3.500 nens. Hi havia 3.500 nens, però hi havia centenars de joves que dediquen el seu temps lliure a millorar-ne la formació, a fer escola de ciutadania, i ho fan amb vocació transformadora. I això, en una societat mercantilitzada, on sembla que cada aportació hagi de tenir una compensació monetària, quan això es fa per vocació, per voluntat de servei, per voluntat transformadora, per compromís amb la resta de la societat i de la ciutadania, s'ha de reconèixer. I si això no existís, el país ho hauria d'inventar.

Per tant, vull fer un agraïment aquí, sincer, en nom del Govern, de les institucions de Catalunya, al conjunt del moviment associatiu juvenil, per la transformació diària que esteu portant a terme de la nostra societat. Per parlar de l'àmbit de l'educació en el lleure, però podríem parlar de clubs esportius, també de la participació en entitats culturals, entitats sindicals, en l'àmbit del treball i en l'àmbit educatiu i entitats polítiques. La majoria d'aquests joves que hi estan implicats treballen en feines precàries, compaginen aquest compromís també, aquestes feines precàries amb estudis, per ajudar a tirar la seva família, el seu nucli familiar, també endavant. Per tant, aquest Ple també ha de ser un reconeixement al paper dels joves a la nostra societat.

Però també això, aquest reconeixement, no ha d'obviar les qüestions que ens plantejava de forma ben clara el Consell Nacional de la Joventut. En bona part, les qüestions que heu posat sobre la taula fa vint anys també es proposaven: problemes d'accés a l'habitatge, de precarietat laboral, problemes formatius. M'agradaria situar algunes dades que ens interpel·len en les decisions que hem de prendre, polítiques pressupostàries i també en l'àmbit del Parlament i del Govern.

Amb dades de l'any passat, el vuitanta-dos per cent dels catalans i catalanes entre setze i vint-i-nou anys viuen amb la família –vuit de cada deu. La taxa d'emancipació juvenil a Catalunya es situa al 18,2 per cent, lluny de la mitjana europea, que és del 31 per cent. I aquesta diferència s'explica també per les diferències que hi ha en el mercat laboral i en el mercat de l'habitatge. Joves de Finlàndia i Dinamarca s'emancipen de mitjana als vint-i-un anys. Els joves catalans ho fan de mitjana als vint-i-nou, tres anys més tard que la mitjana europea. I això no és una decisió, això és una situació en la que es veuen obligats a retardar l'emancipació fins a aquesta edat. No és decisió lliure de les persones joves de no emancipar-se abans, perquè simplement no poden fer-ho. I, per tant, el conjunt d'administracions del país tenim la responsabilitat de posar tot el que estigui a les nostres mans per començar a revertir aquestes xifres.

Evidentment, hi tenen una forta incidència els factors econòmics com la precarietat laboral, les dificultats d'accés a l'habitatge i l'evolució del preu de l'habitatge. Aquesta manca de futur, accelerada també en una pandèmia en què hem exigint molt als joves del nostre país, que ho han donat tot i que els hem de donar les gràcies una vegada

més... però aquesta manca d'expectatives genera frustració, desànim, apatia, afecta el benestar emocional i la salut mental, que després, doncs, en parlarà també la consellera de Joventut, la consellera Cervera. Arran precisament, doncs, de la covid-19, s'han portat a terme, es van portar a terme mesures que van limitar l'activitat de les persones joves i, per tant, van afectar també el seu estat d'ànim.

Deixin-me fer un apunt en l'àmbit de l'atur juvenil, un dels problemes estructurals del nostre país. Primer trimestre de 2022, taxa d'atur del 25,33 per cent entre els joves que estan en la població activa de setze a vint-i-quatre anys, quinze punts per sobre de la taxa d'atur global. Un jove de cada quatre que vol treballar no pot fer-ho. Setanta-vuit mil joves a les llistes de l'atur; absolutament injustificable.

Hem pres mesures. El Departament d'Empresa i Treball, a través del Servei d'Ocupació de Catalunya, hem posat en marxa un programa de contractació de persones joves desocupades, a través d'una convocatòria de 125 milions d'euros, que hi podran optar empreses, autònoms, cooperatives de treball i entitats sense ànim de lucre. Són 125 milions d'euros procedents dels fons React que han de permetre la contractació de setanta mil persones joves sense feina. En paral·lel a aquestes mesures per incentivar la contractació de joves, és importantíssim enfortir el nostre sistema productiu, impulsar els canvis que accentuïn la seva sostenibilitat, estabilitat, productivitat, resiliència, la capacitat de generar llocs de treball de qualitat, i transitar cap a una economia verda i circular, més digitalitzada, més innovadora, amb més equitat de gènere i equilibri territorial.

Per fer-ho també és imprescindible potenciar la formació professional, prestigiar-la. Agraeixo que avui el Consell Nacional de la Joventut hi hagi posat molt d'èmfasi i que ens interpel·li a aprofundir encara més en les mesures que hem portat a terme. La formació professional és imprescindible per al progrés de la nostra economia, però també és una eina imprescindible per combatre l'atur juvenil, amb un grau d'inserció laboral, amb un nivell d'inserció laboral que és major, els mesos següents d'obtenir un títol de formació professional, és sensiblement major, la taxa d'inserció, que no pas en l'àmbit universitari –42 per cent enfront d'un 38 per cent. Mentre l'atur juvenil era del 33,4 per cent el 2021, els graduats en formació professional presentaven un nivell de desocupació inferior en més de disset punts, més de la meitat. Per tant, ens indica el camí que hem de portar a terme.

El Departament d'Educació, en aquest sentit, farà una inversió en el conjunt de la formació professional de 726 milions d'euros aquest any, que atendrem l'augment de la demanda registrada l'any passat. S'incrementa l'oferta en 276 grups nous respecte a l'oferta inicial de l'any passat. Per tant, creix més que en els últims cinc anys junts, i en els dos darrers anys s'hauran creat dotze mil places de formació professional. Per tant, transformem també el model productiu per crear més i millor ocupació, i especialment per permetre l'entrada en el mercat de treball, amb la formació adequada i, per tant, també, per poder-ne garantir tots els drets. Per tant, hem de fer ús de totes les eines de què disposem per reduir l'atur juvenil, de totes

les que tenim al nostre abast. Ho hem de fer també sabent que comptem amb uns recursos limitats, però, evidentment, l'ambició hi és tota i hi abocarem tot el compromís.

Si volem tenir unes xifres d'emancipació juvenil homologables a les principals societats i economies europees hem de poder disposar també de més eines, de més sobirania. Hem de ser conscients que avui el sostre autonòmic és insuficient per al potencial que tenim com a país.

He parlat breument –perquè ara, doncs, tindrà la paraula la consellera de Drets Socials i, per tant, també consellera de Polítiques de Joventut, la consellera Cervera– d'aquest reconeixement absolutament necessari als joves del nostre país. Hem d'enfocar aquest debat sense paternalismes. Aquest és un risc que pot haver-hi. I la millor manera de fer-ho és donar la veu, el protagonisme, al propi jovent del país. Per això agraeixo la primera intervenció en nom del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya.

Aquest debat ha de servir perquè hi hagin propostes concretes, que ens posin, doncs, exigència al Govern i que ens permetin avançar. No s'ha de quedar aquí. Seria un error que al llarg d'aquesta setmana, un cop conclòs el debat, penséssim que ja ho hem fet tot, que ja hem complert. Seria un error. Per tant, és important que aquest sigui un punt d'inflexió i que situem les polítiques de joventut al centre de les decisions d'aquest Parlament. El Govern s'hi compromet també, a tenir-les al centre.

Abans de donar la paraula, doncs, de finalitzar el meu torn i que es doni la paraula per part de la Mesa del Parlament a la consellera de Drets Socials, tenim molt clar que l'àmbit de la salut mental és un dels àmbits que requereix més atenció. S'ha demanat un esforç extraordinari al conjunt de la societat en els darrers dos anys per la pandèmia. I els joves, de forma majoritària, han respost. Han respost amb un nivell de responsabilitat extraordinari, però també comportant un sacrifici personal i col·lectiu molt gran. El país ho ha de retornar; ho ha de retornar per dret, perquè toca fer-ho, però ho ha de retornar també en interès de la pròpia societat, perquè necessitem que el conjunt del nostre país, doncs, pugui recuperar certes coses, pugui tenir l'atenció adequada en tots els àmbits de la seva vida.

Hem demanat i vam demanar un sacrifici molt gran als joves del nostre país: que reduïssin la interacció social en un moment vital en què aquesta interacció social es produeix fora del que és l'àmbit familiar. I això deixa petja. I, per tant, calen mesures per revertir-ho. Però també és cert que va accelerar, en alguns casos, problemes de salut mental preexistents, i, per tant, els ha fet emergir amb molta força. En aquest sentit, el Govern hi està plenament compromès. Després es detallaran més actuacions en aquest àmbit.

Esperem que el debat sigui fructífer, que el conjunt de diputades i diputats estiguem a l'alçada. El Govern ens comprometem també a estar-hi.

Moltes gràcies al consell i al conjunt del moviment juvenil per la vostra feina i lluita de cada dia.

Gràcies. Molt bon dia a tothom.